

Vergaderjaar 2025–2026

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 4234

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 januari 2026

Het kabinet heeft met belangstelling kennisgenomen van de notitie van de Commissie Meijers over «werkdOCUMENTEN en transparantie van wetgevingsproces in de Raad van de EU». ¹ Het kabinet acht het van groot belang dat ook in Europees verband de transparantie van besluitvorming onder meer door middel van toegang tot documenten verder wordt vergroot. In deze brief beantwoordt het kabinet het verzoek van de vaste commissie voor Europese Zaken van de Tweede Kamer om een reactie te geven op deze notitie en om in te gaan op de mogelijkheden om het parlement toegang tot werkdOCUMENTEN (hierna: WK-dOCUMENTEN) te verlenen.

Aanbevelingen Commissie

De eerste aanbeveling van de notitie van de Commissie Meijers ziet op het opnemen van informatie over WK-dOCUMENTEN in het jaarverslag van de Raad over de toepassing van Verordening (EG) nr. 1049/2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie (ook wel «Eurowob»). Het kabinet ziet meerwaarde in het transparanter communiceren over WK-dOCUMENTEN en zal dit binnen de Raad bepleiten.

Ten tweede beveelt de Commissie Meijers aan om WK-dOCUMENTEN individueel op te nemen in het documentenregister van de Raad. Uit het jaarverslag van de Raad over de toepassing van de Eurowob² blijkt dat sinds 1 januari 2025 WK-dOCUMENTEN direct zichtbaar zijn in het documentenregister. Ook nummert het Raadssecretariaat WK-dOCUMENTEN

¹ Werkdocumenten zijn stukken die gebruikt worden op Raadswerkgroepniveau en worden in deze brief WK-dOCUMENTEN genoemd. Brief van de griffier van de vaste commissie voor Europese Zaken van 4 december 2025 (Verzoek reactie notitie Commissie Meijers m.b.t. werkdOCUMENTEN en transparantie van wetgevingsproces in Raad van de EU).

² Zie: data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7165-2025-INIT/en/pdf

afzonderlijk waardoor deze makkelijker zijn op te vragen. Nederland heeft zich hiervoor actief ingezet. Het kabinet beschouwt deze aanbeveling als voldaan.

De derde en vierde aanbeveling zien op het beter motiveren van classificatie van WK-documenten in relatie tot ST-documenten (*standard documents*). Als algemene regel geldt dat documenten die worden ingediend bij de Europese Raad, de Raad of diens voorbereidende organen als ST-document worden uitgegeven. ST-documenten zijn in principe openbaar, tenzij ze als gerubriceerd zijn aangemerkt. WK-documenten zijn bedoeld voor documenten met een verkennend karakter, die niet zijn bestemd voor bespreking tijdens een vergadering van een voorbereidend orgaan, of die persoonsgegevens bevatten. Om die reden zijn deze documenten limité wanneer ze worden uitgebracht (of maximaal *restraint*). Het secretariaat-generaal van de Raad hanteert interne instructies voor het gebruik van ST- en WK-documenten. De instructies omvatten bovendien indicatieve lijsten met voorbeelden van beide documenttypen, wat bijdraagt aan een consistente toepassing. Sinds 1 januari 2025 is het bestaan van deze documenten zichtbaar in het openbare documentenregister van de Raad, zodat voor WK- en ST-documenten hetzelfde transparantieniveau geldt wat betreft de zichtbaarheid van deze documenten.

Na uitgifte zijn de regels met betrekking tot de toegang tot WK-limité- en ST-limité-documenten identiek. Beide documenten worden onmiddellijk opgenomen in het openbare register en kunnen door het publiek worden opgevraagd op grond van de Eurowob. De beoordeling van verzoeken om toegang vindt voor WK- en ST-documenten op dezelfde wijze plaats. Het belangrijkste verschil tussen ST en WK zit dus in de distributie, niet in de regels voor openbaarmaking. Daarnaast geldt voor zowel WK- als ST-limité-documenten dat de in de Raad overeengekomen richtsnoeren voor de omgang met dergelijke documenten van toepassing zijn. Deze richtsnoeren voor de behandeling van interne Raadsdocumenten zijn te vinden in het openbare documentenregister van de Raad³. Voor wetgevingsdocumenten geldt dat ze in beginsel openbaar worden na vaststelling van de wetgevingshandeling.

Nederland pleit al langer voor een herziening van de richtsnoeren, zodat minder Raadsdocumenten de limité-markering krijgen en de limité-markering van documenten tijdig wordt opgeheven. Momenteel is hier helaas nog geen draagvlak voor onder de lidstaten in de Raad. Wel herziert het Raadssecretariaat momenteel de interne handleiding voor medewerkers waarin het oproept om terughoudend te zijn met het gebruik en handhaven van de limité-markering en dit te beperken tot waar dit nodig is. Documenten zonder limité-markering zijn openbaar en voor het publiek toegankelijk.

De vijfde aanbeveling pleit voor systematische implementatieverslagen over verzoeken tot toegang tot Raadsdocumenten. Op dit moment bespreekt de Raad (*Working Party on Information*) ieder jaar het jaarverslag over de toepassing van de Eurowob. Dit jaarverslag beschrijft trends in de verzoeken om toegang tot Raadsdocumenten en biedt een evaluatie van de klachten bij de Ombudsman en de uitspraken van de Europese rechterlijke instanties in zaken betreffende de uitvoering van de verordening door de instellingen. Het kabinet beschouwt deze aanbeveling dan ook als voldaan.

Naast de hierboven geschetste inzet blijft Nederland zich ook op andere manieren inzetten binnen de Raad om transparantie van EU-besluitvorming te bevorderen. Zo blijft Nederland voorstander van een moderni-

³ Zie: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7695-2018-INIT/en/pdf>

sering die de Eurowob in lijn brengt met het verdrag van Lissabon en rechtspraak van het Hof van Justitie.⁴ In de tussentijd pleit Nederland voor een ruime uitleg van de Eurowob. Ook zet Nederland zich in voor opvolging van de aanbevelingen van de Europese Ombudsman uit 2024 over het verbeteren van de werking van het EU-transparantieregister. Tot slot is het belangrijk dat stemmingen in het beroepscomité bij comitologie transparant zijn. In 2025 is mede dankzij de inzet van Nederland de *EU Law Tracker* gelanceerd. Dit is een interinstitutionele database om het EU-wetgevingsproces beter te kunnen volgen.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
D.M. van Weel

⁴ Non-paper van België, Denemarken, Estland, Finland, Ierland, Letland, Luxemburg, Slovenië, Zweden en Nederland van januari 2020, «Increasing transparency & accountability: The key to a better functioning of the Union».